

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

מדוע פרשת משפטים נפתחת בדין עובד עברי?

משפטים
פרויקט ליקוטי שיחות
חלק טז, משפטים ב

© כל הזכויות שמורות לאביטה - אין להעתיק, לערוך או לתרגם!

הלימוד לעילוי נשמת

יהודית ב"ר יעקב ז"ל

נלב"ע כ"ז שבט תשע"ג

ר' משה ב"ר יעקב ז"ל

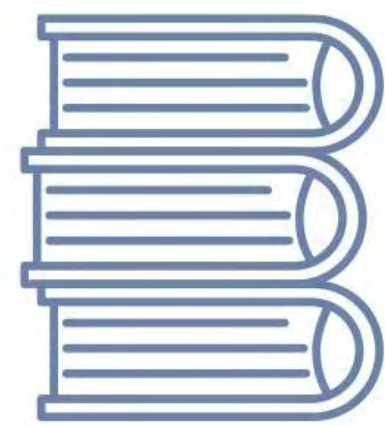
נלב"ע כ"ט שבט תשע"ז

ת.נ.צ.ו.ה

להקדשת שיעור 058-7708988 / EDU@ABITA.CO.IL

השיעור יוצא לאור בסיוע ארגון

'פרויקט ליקוטי שיחות'

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

הקדמה

הקדמה

פרשת השבוע מגיעה לאחר מתן תורה ועוסקת במצוות רבות בעיקר בין אדם לחברו. הפרשה פותחת בדין 'עבד עברי':

”כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד
וּבְשִׁבְעַת יָצֵא לְחֵפְזֵי חֲנָם.” (כא, ב)

רש"י

רש"י מפרש: "כי תקנה עבד עברי."

עבד שהוא עברי או אינו אלא עבדו של עברי עבד כנעני."

מה השאלות

שעולות

מפירוש רש"י?

שאלות

?

א'

הביאור הפשוט לעבד עברי הוא עבדו של עברי.
מהיכן ישנה סברא שהכוונה היא עבד כנעני שקנה עברי?

שאלות ?

ב'

מדוע דין עבד עברי מובא ראשון לאחר מתן תורה ?

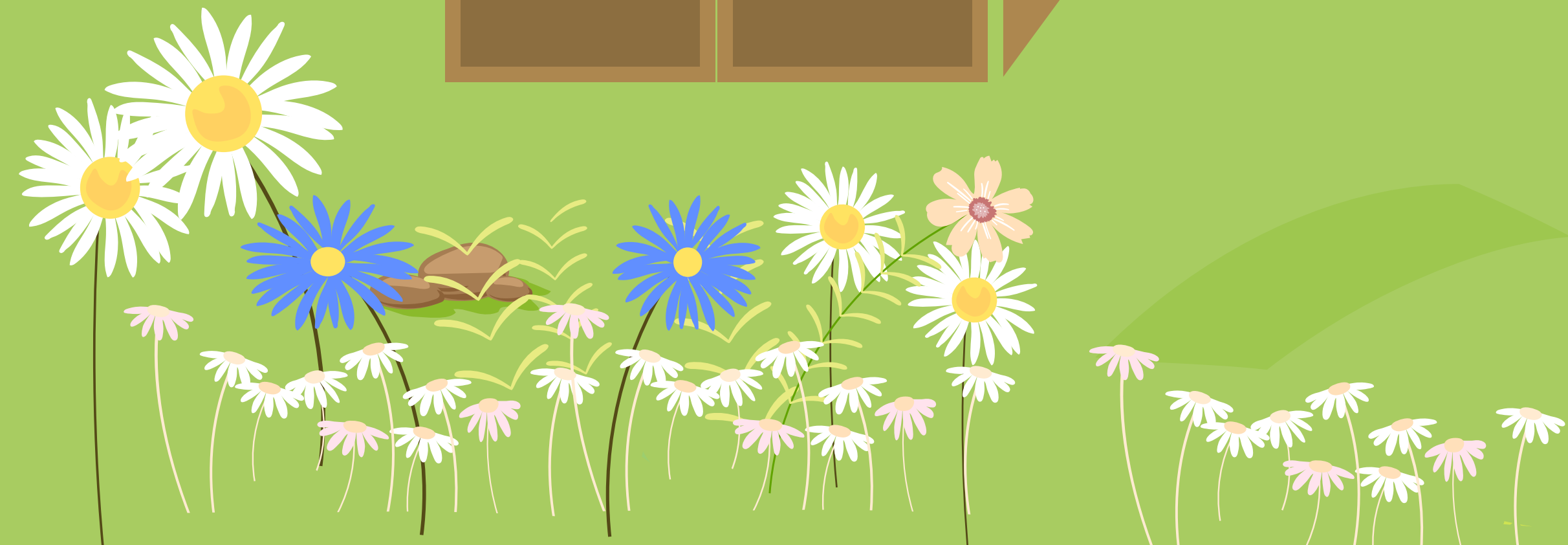

דין עבד עברי

לא תרצח
לא תנאף
לא תגנב
לא תענה
לא תחמד

אנלי ה
לא יהיה
לא תשא
זכור את
כבוד את

הביאור

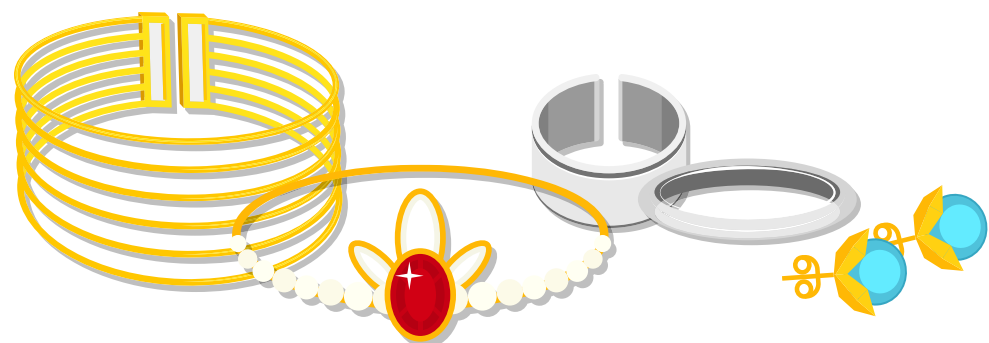

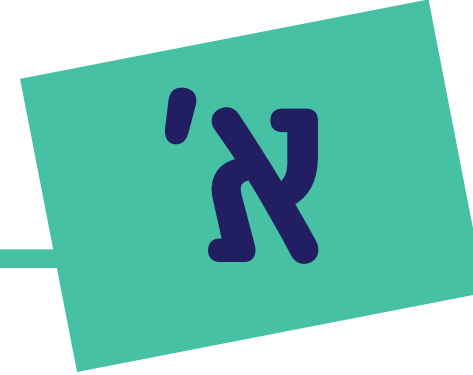
הביאור

מהיכן ישנה סברא שהכוונה היא עבד כנעני שקנה עברי ?

כאשר המצרים רדפו אחרי בני ישראל עם סוסים מלאים בתכשיטי זהב רבים וטבעו בים, בני ישראל אספו את כל הכסף והזהב ונהפכו לעשירים מאוד – 'ביזת הים'. **במצב הזה שבני ישראל עשירים לא הייתה מציאות שיהודי יהפוך לעבד, ונשארה רק האפשרות שמדובר בעבד כנעני ששייך לעברי.**

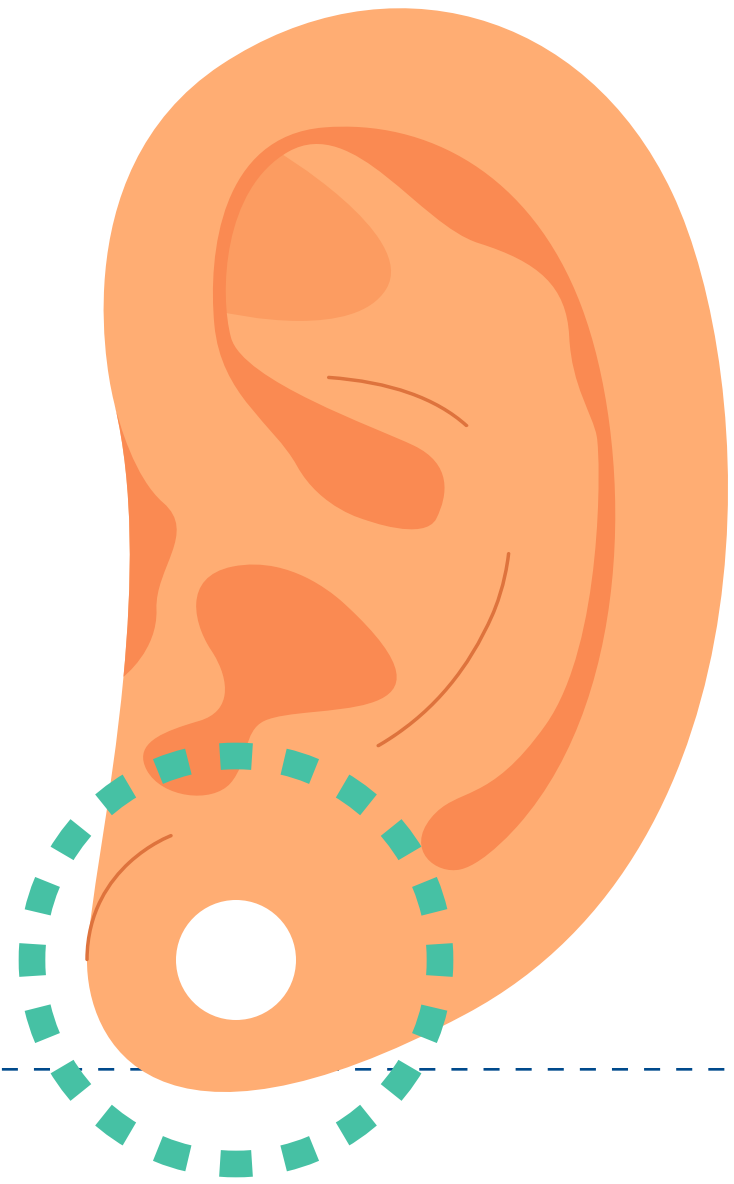

הביאור

מהיכן ישנה סברא שהכוונה היא עבד כנעני שקנה עברי ?

לכן כאשר רש"י מבאר את הפסוק הוא פותח במילים "כי **תקנה**" למרות שיכל לפתוח מיד במילים "עבד עברי" כמו בשאר הדינים, וזאת כדי להדגיש את המילה **תקנה** שהיא **בלשון עתיד**, שאין הכוונה למצב בו ישראל נמצאים מיד כשיצאו ממצרים. בתקופה עתידית שבה לא כולם עשירים אכן שייך מציאות של עבד עברי.

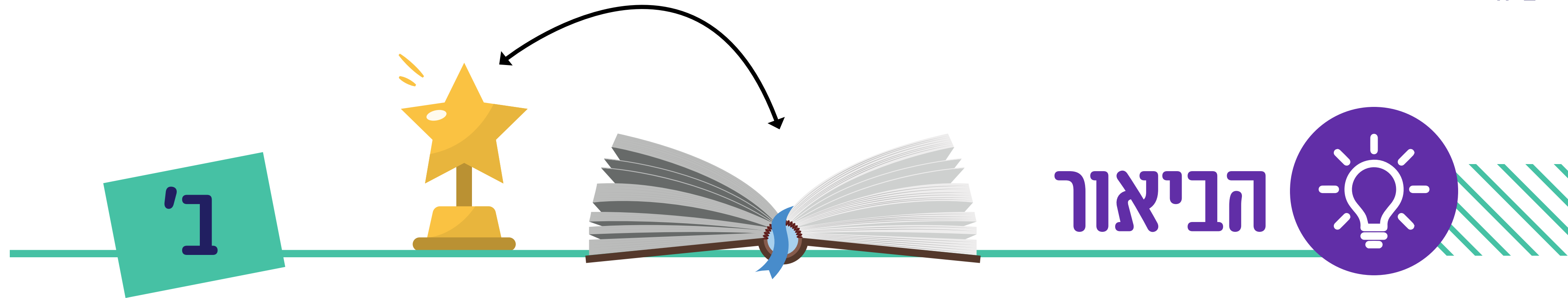

ב'

הביאור

מדוע דין עבד עברי מובא ראשון לאחר מתן תורה ?

בדיני עבד עברי ניכר הקשר למעמד מתן תורה בהר סיני בצורה ישירה כפי שמבאר רש"י בהמשך הפרשה: "ומה ראה אוזן להרצע מכל שאר אברים שבגוף, אמר רבן יוחנן בן זכאי אוזן זאת ששמעה על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב, תרצע, ואם מוכר עצמו, אוזן ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים והלך וקנה אדון לעצמו, תרצע." (כא, ו).

מדוע דין עבד עברי מובא ראשון לאחר מתן תורה ?

הקשר מתבטא בגמול. במצוות אחרות אנחנו לא רואים שהתורה מדגישה

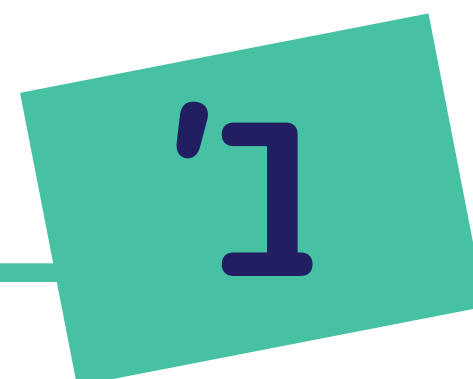
את הקשר בין המצווה לשכרה. לדוגמא: מצוות כיבוד אב ואם שהשכר הוא אריכות ימים. השכר אינו ניכר מיד לאחר המצווה,

וגם במהות השכר לא ניכר קשר ישיר דווקא למצווה זו.

וכן בעונשים של עבירות שלא רואים את הקשר בין המלקות

או הכרת לעצם העבירה עצמה.

הביאור

מדוע דין עבד עברי מובא ראשון לאחר מתן תורה ?

אבל בנוגע לעבד עברי אנחנו רואים קשר ישיר בין האוזן ששמעה בהר סיני שאסור לגנוב (הסיבה שהובילה אותו להיות עבד), ושבני ישראל עם עבדים של הקב"ה, לאוזן שנרצעת בעקבות כך. כלומר **בדין זה מתבטא הקשר באופן גלוי בין מה שקרה בהר סיני למעשה בפועל, לגוף הגשמי.**

ההוראה לחיים

לא תרצה
לא תנאף
לא תגנב
לא תענה
לא תחמד

אנכי ה
לא יהיה
לא תשא
זכור את
כבוד את

ההוראה לחיים

התכלית של מתן תורה היא לברר ולזכך את העולם על ידי התורה והמצוות תורת החסידות מסבירה את 3 סוגי העבדים כדרגות בעבודת ה' בנפש האדם:

א. עבד כנעני – הנפש הבהמית בתוקפה.

האדם כופה עצמו לעבוד את ה' מצד קבלת עול.

ב. עבד עברי – מאירות אצלו מידות הנפש האלוקית בנפש הבהמית,

אך עדיין לא התהפך לקדושה.

ג. אמה עבריה – התאוות ומידות הנפש הבהמית נהפכו לקדושה.

כל תשוקתו לאלוקות.

ההוראה לחיים

פרשת משפטים מבטאת את השפעת מתן תורה בעולם.

הפתיחה בדין עבד עברי היא משום שזוהי התחלת עבודת ישראל
לאחר מתן תורה – **ההשפעה על הנפש הבהמית ועניני העולם**

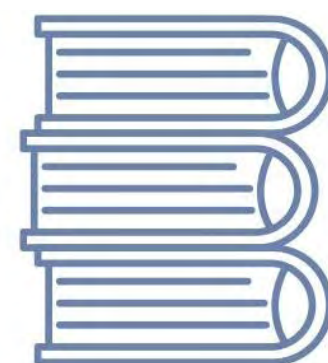
להשתנות ולהיכנס לרשות הקדושה.

בהמשך הפרשה מובא דין אמה עבריה שבדרגה זו הופכים את מידות
הנפש הבהמית ועניני העולם לקדושה, כך שיהיו דירה לה' יתברך.

לא תרצח
לא תנאף
לא תגנב
לא תענה
לא תחמוד

אנכי ה'
לא יהיה
לא תשא
זכור את
כבוד את

לראות
ולהבין.

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

לקבלת השיעור בכל שבוע בחינם

ולקדשת שיעור לזכות, להצלחה, לעילוי נשמת

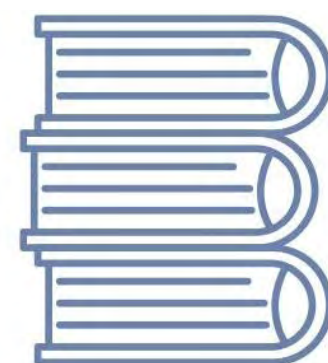
שולחים מייל לכתובת
EDU@ABITA.CO.IL

או

שולחים הודעה בוואטסאפ
058-7708988

© כל הזכויות שמורות לאביטה - אין להעתיק, לערוך או לתרגם!

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

**"כל העניינים המסופרים בתורה
(מלשון הוראה), מכילים בתוכם
הוראות נצחיות לכל יהודי ויהודי
בכל זמן, ובכל מקום."**

(שיחת ויגש, תשנ"ב)

להקדשת שיעור 058-7708988 / EDU@ABITA.CO.IL

